

**КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ
РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ПЕРЕКЛАДУ**

**Кафедра італійської і
французької філології та
перекладу**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Загальне мовознавство»

Спеціальність: В11

**Спеціалізація: В11.052 романські мови та літератури
(переклад включно), перша — італійська**

Освітня програма:

**Італійська мова і література, друга іноземна мова,
переклад**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра італійської і французької філології та перекладу
Факультет	Факультет романської філології і перекладу
Викладач	Петрова Олена Володимирівна, старший викладач кафедри італійської і французької філології та перекладу Куранда Віталіна Валентинівна, доцент кафедри італійської і французької філології та перекладу
Статус дисципліни	нормативна дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр	4 курс, VIII семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі: лекції – 14 год. семінарські заняття – не передбачено практичні заняття – 16 год. консультації – не передбачено самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Італійська, українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Завданнями навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти загальних і фахових компетентностей у галузі мовознавства; ознайомлення з основними теоретичними положеннями сучасної лінгвістичної науки; формування цілісного уявлення про мову як суспільне явище, знакову систему та універсальний засіб людської комунікації; засвоєння основних понять, категорій і методів загального мовознавства; розвиток умінь аналізувати мовні явища із застосуванням сучасних лінгвістичних підходів; формування навичок критичного

	осмислення різних мовознавчих концепцій і теорій, аргументованого обґрунтування власної позиції та застосування теоретичних знань під час аналізу мовного матеріалу. Особлива увага приділяється вивченню природи та функцій мови, співвідношення мови й мовлення, мовного знака, структури мовної системи, рівнів мовної організації, функцій мови, комунікативної моделі, закономірностей розвитку мов, їх генеалогічної, типологічної та ареальної класифікації, а також основних напрямів і методів сучасних лінгвістичних досліджень. Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності виникнення, розвитку, функціонування та будови природної мови, основні категорії, принципи, методи й концепції сучасного мовознавства, а також мова як соціальне, когнітивне та комунікативне явище. Зміст навчальної дисципліни розкривається в змістовому модулю, що передбачає вивчення наступних тем: Тема 1. Загальне мовознавство як наука. Предмет, об'єкт, завдання та методи дослідження. Тема 2. Сучасні напрями розвитку мовознавства та міждисциплінарні дослідження. Тема 3. Природа, сутність і функції мови. Мова, мовлення, мовленнєва діяльність. Тема 4. Мова і мислення. Мова і свідомість. Мова як засіб комунікації. Тема 5. Комунікативний процес і моделі комунікації. Тема 6. Мова як знакова система. Мовний знак. Структура мовної системи.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою вивчення навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про мову як складну знакову систему, її природу, функції, структуру, закономірності розвитку та функціонування, а також ознайомлення з основними напрямками, категоріями, поняттями й методами сучасного мовознавства. Дисципліна спрямована на розвиток лінгвістичного мислення, формування навичок аналізу мовних явищ із позицій сучасної лінгвістичної науки, засвоєння теоретичних засад мовознавства як основи для вивчення окремих мовознавчих дисциплін та професійної діяльності філолога-перекладача.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	<i>Знати:</i> основи сучасної української мови; базові поняття мовознавства; основні рівні мовної системи; норми сучасної української літературної мови; основи загальної гуманітарної підготовки. <i>Вміти</i> спілкуватися першою іноземною мовою як усно, так і письмово на рівні B2-C1, спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, абстрактно мислити, аналізувати, синтезувати, узагальнювати та систематизувати використання інформаційних і комунікаційних технологій, інноваційних методів. <i>Володіти</i> базовими навичками: граматики, лексики і фонетики італійської мови на рівні B2-C1, навичками наукового аналізу мовних фактів; методами опису та класифікації мовних явищ; навичками роботи з лінгвістичними словниками, енциклопедіями та науковими джерелами; основами академічної комунікації. Для успішного освоєння дисципліни «Загальне мовознавство» студенти повинні успішно опанувати курси практики усного і писемного мовлення італійської мови; вступу до мовознавства, вступу до романської філології, практичної фонетики, практичної граматики, лінгвокраїнознавства; мати достатні знання з

	теоретичних основ лексикології, історії мови, стилістики, теоретичної граматики, теоретичної фонетики.
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	Вивчення дисципліни «Загальне мовознавство» надає студентам фундаментальні знання про природу, структуру та функціонування мови як універсальної знакової системи, формує науковий світогляд майбутнього філолога, розвиває лінгвістичне мислення, аналітичні здібності та навички наукового дослідження мовних явищ. Опанування дисципліни є теоретичною основою для вивчення всіх мовознавчих курсів, практичного оволодіння іноземною мовою, перекладознавства, літературознавства та міжкультурної комунікації. По завершенню курсу студент повинен: Знати місце загального мовознавства в системі лінгвістичних наук; предмет, об'єкт і завдання мовознавства; основні етапи розвитку лінгвістичної науки; провідні мовознавчі школи, напрями та концепції; природу, сутність і функції мови; співвідношення понять <i>мова</i>, <i>мовлення</i> і <i>мовленнєва діяльність</i>; основні закономірності функціонування й розвитку природної мови. Знати мову як знакову систему; структуру мовної системи та її рівні; поняття мовного знака, мовної норми, мовної системи та мовної структури; основні функції мови; компоненти комунікативного процесу та моделі мовної комунікації; закономірності взаємодії мови, мислення, культури й суспільства; принципи генеалогічної, типологічної та ареальної класифікації мов світу; сучасні напрями лінгвістичних досліджень і методи мовознавчого аналізу. Уміти аналізувати мовні явища з позицій сучасної лінгвістичної науки; використовувати основні поняття й категорії загального мовознавства; визначати місце мови в різних класифікаціях мов світу; характеризувати мовні одиниці різних рівнів; пояснювати взаємозв'язок між мовною системою, мовленням і комунікативною діяльністю; аргументовано аналізувати різні мовознавчі концепції та теорії. Уміти застосовувати сучасну лінгвістичну термінологію під час аналізу мовного матеріалу; порівнювати мовні системи, встановлювати їх спільні та відмінні риси; інтерпретувати мовні явища з урахуванням соціальних, культурних, психологічних і когнітивних чинників; використовувати знання із загального мовознавства під час вивчення спеціальних мовознавчих дисциплін і практичного курсу іноземної мови. Уміти відповідати на питання, передбачені програмою дисципліни; аналізувати наукові джерела; критично оцінювати різні лінгвістичні підходи; узагальнювати результати досліджень; формулювати аргументовані висновки; використовувати теоретичні знання під час виконання практичних, дослідницьких і творчих завдань. Уміти застосовувати знання про мову як складне соціальне, когнітивне та комунікативне явище у професійній діяльності філолога, викладача та перекладача; використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу під час дослідження мовних фактів, аналізу текстів і міжкультурної комунікації. Уміти працювати з науковою, навчальною та довідковою літературою, енциклопедіями, словниками, мовними корпусами та електронними ресурсами; класифікувати, систематизувати й критично оцінювати інформацію, що стосується сучасної лінгвістики; здійснювати пошук, аналіз та узагальнення наукових даних.

	Уміти користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями, самостійно здобувати, аналізувати, оцінювати й використовувати інформацію для вирішення навчальних, наукових і професійних завдань; використовувати цифрові ресурси, електронні словники, мовні бази даних і сучасні інформаційні технології у філологічній діяльності. Здатність застосовувати знання про закономірності функціонування мови в різних сферах професійної діяльності; ефективно використовувати мовні засоби в процесі міжкультурної комунікації; аргументовано відстоювати власну наукову позицію; працювати в команді, брати участь у професійних дискусіях, презентувати результати досліджень і використовувати сучасні комунікативні стратегії. Добре адаптуватися до нових умов професійної діяльності, самостійно приймати рішення під час розв'язання мовознавчих і комунікативних завдань; застосовувати набуті знання у мовознавчій, перекладацькій, педагогічній, культурологічній та науково-дослідній діяльності; усвідомлювати необхідність безперервного професійного розвитку, постійного оновлення знань і дотримання принципів академічної доброчесності та професійної етики.
--	---

№ п/ п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разо м	у тому числі			Разо м	у тому числі		
			лекції	семінарсь кі / практичні заняття	самостій на робота		лекці ї	семінарсь кі / практичні заняття	самостій на робота
Модуль I									
Змістовий модуль 1. Історія лінгвістичних вчень та теорія мови									
1.	Тема 1. Загальне мовознавство як наука. Предмет, об'єкт, завдання та методи дослідження.	18	2	2	10	-	-	-	-
2.	Тема 2. Сучасні напрями розвитку мовознавства та міждисциплінарні дослідження.	18	2	4	10	-	-	-	-
3.	Тема 3. Природа, сутність і функції мови. Мова, мовлення, мовленнєва діяльність.	18	2	2	10	-	-	-	-
4.	Тема 4. Мова і мислення. Мова і свідомість, Мова як засіб комунікації.	18	2	2	10	-	-	-	-
5.	Тема 5. Комунікативний процес і моделі	18	2	2	10	-	-	-	-

	комунікації.								
6.	Тема 6. Мова як знакова система. Мовний знак. Структура мовної системи.		4	4	10	-	-	-	-
	Разом годин за модулем 1	90	14	16	60	-	-	-	-

**Тематика (змістові модулі)
навчальної дисципліни**

Змістовий модуль 1: Теоретичні засади загального мовознавства

Тема 1. Загальне мовознавство як наука. Предмет, об'єкт, завдання та методи дослідження.

Тема 2. Сучасні напрями розвитку мовознавства та міждисциплінарні дослідження.

Тема 3. Природа, сутність і функції мови. Мова, мовлення, мовленнєва діяльність.

Тема 4. Мова і мислення. Мова і свідомість. Мова як засіб комунікації.

Тема 5. Комунікативний процес і моделі комунікації.

Тема 6. Мова як знакова система. Мовний знак. Структура мовної системи.

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання та виконання практичного завдання з тематики, що вивчалась протягом курсу. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента
Відповідь на теоретичне питання:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент демонструє глибокі, системні та повні знання теоретичного матеріалу; вільно володіє понятійно-категоріальним апаратом загального мовознавства; логічно, послідовно та аргументовано викладає матеріал; правильно використовує лінгвістичну термінологію; встановлює взаємозв'язки між мовознавчими поняттями та концепціями; ілюструє теоретичні положення доречними прикладами; виявляє здатність до узагальнення, аналізу та критичного осмислення мовних явищ.
4 «добре»	Студент володіє основним теоретичним матеріалом, правильно використовує більшість мовознавчих термінів, логічно викладає відповідь, допускаючи окремі неточності або несуттєві помилки, які не впливають на загальне розуміння матеріалу. Наводить приклади, однак не завжди достатньо аргументує власні висновки.
3 «задовільно»	Студент відтворює лише основні положення теми, має фрагментарні знання, недостатньо володіє

	науковою термінологією, допускає помилки у визначеннях і поясненнях, відповідь є непослідовною, приклади наведено частково або вони є неточними. Відчуває труднощі під час аналізу та узагальнення мовного матеріалу.
2 «не задовільно»	Студент не володіє основними теоретичними положеннями теми, не розуміє змісту базових мовознавчих понять, неправильно використовує термінологію або зовсім не володіє нею, не може пояснити сутність мовних явищ, відповідь є неповною або відсутня.

Виконання практичного завдання:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Практичне завдання виконано повністю, правильно й самостійно. Студент демонструє вміння застосовувати теоретичні знання під час аналізу мовного матеріалу, використовує сучасну лінгвістичну термінологію, аргументує власні висновки, правильно класифікує мовні явища, встановлює між ними взаємозв'язки та не допускає змістових помилок.
4 «добре»	Практичне завдання виконано правильно, однак допущено окремі несуттєві неточності в аналізі або використанні термінології. Студент демонструє достатній рівень сформованості практичних умінь, але окремі висновки потребують уточнення або більш ґрунтовного обґрунтування.
3 «задовільно»	Практичне завдання виконано частково. Студент допускає помилки у класифікації мовних явищ, неповно застосовує теоретичні знання, аналіз є поверховим, висновки недостатньо аргументовані, використання лінгвістичної термінології є неточним.
2 «не задовільно»	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно. Студент не вміє застосовувати теоретичні знання на практиці, не володіє методами мовознавчого аналізу, допускає суттєві помилки у визначенні та поясненні мовних явищ, не може сформулювати обґрунтовані висновки.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із теоретичного питання та виконання практичного завдання, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу. Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

Бали	Бали / Система ECTS	Оцінка
50-46	50	«відмінно»
45-40	40	«добре»
39-25	30	«задовільно»
менше 25	20	«незадовільно»
неявка на МКР	0	неявка на МКР

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі **заліку**.

Відмітка про **залік** («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)

Для успішного освоєння дисципліни студенти повинні *знати*: основи сучасної української мови; базові поняття мовознавства; основні рівні мовної системи; норми сучасної української літературної мови; основи загальної гуманітарної підготовки.

вміти спілкуватися першою іноземною мовою як усно, так і письмово на рівні B2-C1, спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, абстрактно мислити, аналізувати, синтезувати, узагальнювати та систематизувати використання інформаційних і комунікаційних технологій, інноваційних методів.

Володіти базовими навичками: граматики, лексики і фонетики італійської мови на рівні B2-C1, навичками наукового аналізу мовних фактів; методами опису та класифікації мовних явищ; навичками роботи з лінгвістичними словниками, енциклопедіями та науковими джерелами; основами академічної комунікації.

Для успішного освоєння дисципліни «Загальне мовознавство» студенти повинні успішно опанувати курси практики усного і писемного мовлення італійської мови; вступу до мовознавства, вступу до романської філології, практичної фонетики, практичної граматики, лінгвокраїнознавства; мати достатні знання з теоретичних основ лексикології, історії мови, стилістики, теоретичної граматики, теоретичної фонетики.

Знання теоретичних основ зумовлене вивченням фонетики, граматики, лексики та стилістики.

Навчально-методичне й інформаційне забезпечення

Основна література:

1. Дорошенко, С., (2006). *Загальне мовознавство : навч. посіб.* Київ : Центр навчальної літератури.
2. Загнітко, А., (2019). *Мовознавство: загальне мовознавство.* Вінниця: Твори.
3. Зеленько, А., (2010). *Загальне мовознавство: навч. посіб.* Київ : Знання.
4. Іванова, Л., (2006). *Курс лекцій з загального мовознавства.* К.
5. Кочерган, М., (2008). *Загальне мовознавство. Підручник. 3-тє вид.* К.: Академія.
6. Кочерган, М., (2008). *Загальне мовознавство. Підручник. 3-тє вид.* К.: Академія.
7. Кочерган, М., (2010). *Загальне мовознавство.* К. : Академія
8. Brasini, P., (2008). *Parole in tasche. Grammatica italiana per la scuola secondaria di primo grado.* Gruppo editoriale Raffaello.
9. Brasini, P., (2013). *Tra le righe. Grammatica italiana.* Gruppo editoriale Raffaello.

10. Brasini, P., (2017). *Bravi in grammatica*. Gruppo editoriale Raffaello.
11. Dardano, M., Trifone, P., (1999). *Grammatica italiana con nozioni di linguistica*. Dologna: Zanichelli.
12. Nuzzo, E. (2007). *Imparare a fare cose con le parole. Richieste, proteste, scuse in italiano lingua seconda*. Perugia: Guerra Edizioni
13. Saussure de F. (2003). *Course in General Linguistics*. Chicago and La Salle, Illinois: Open Court Publishing Company
14. Sobrero, A. (2002). *Introduzione all'italiano contemporaneo. Le strutture*. Roma-Bari: Editore Laterza

Додаткова література:

1. Зеленько, А. С. (2002). *Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови*. Луганськ : Альма-матер
2. Загнітко, А.П. (2019). *Мовознавство: загальне мовознавство*. Вінниця : Твори
3. Bici Mortara, G. (2007). *Prontuario di punteggiatura*. Collana: Universale Laterza.
4. Bettoni, C. (2006). *Usare un'altra lingua. Guida alla pragmatica interculturale*. Bari: Laterza
5. Bloomfield, L. (2001). *Language*. Chicago: The University of Chicago Press
6. Chomsky, N. (2002). *Syntactic Structures*. Berlin: Mouton
7. Collela, G. (2010). *Che cos'è la stilistica*. Roma: Carocci.
8. Giachery, E. (2006). *Gioia dell'interpretare. Motivi, stile, simboli*. Roma: Carocci.
9. Perini, E. (2018). *Scrivere bene (o quasi). Ortografia, punteggiatura, stile, dubbi, curiosità*. Firenze: Giunti Editore.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Bonomi, I., & Stefinlongo, A. *Morfologia e sintassi*. Режим доступу:
<http://italiansky.narod.ru/download/morfosintassi.pdf>
2. Fornaciari, R. *Sintassi italiana dell'uso moderno*. Режим доступу:
https://www.classicistranieri.com/liberliber/Fontefrancesco,%20Michele%20Filippo/sintas_p.pdf
3. Foschi, Albert M. (2009). *Il profilo stilistico del testo*. Pisa: University Press. Режим доступу:
https://www.academia.edu/26886313/Il_profilo_stilistico_del_testo
4. Mariani, L. (2012). *Le strategie comunicative interculturali*. Режим доступу: www.lulu.com
5. Mariani, L. (2015). *Tra lingua e cultura: La competenza pragmatica interculturale*. Режим доступу:
https://www.academia.edu/14756074/Tra_lingua_e_cultura_La_competenza_pragmatica_interculturale
6. Natale, E. *Competenza culturale all'interno del quadro comune europeo delle Lingue*. Режим доступу:
https://www.academia.edu/11476875/Competenza_culturale_all'interno_del_quadro_comune_europeo_delle_Lingue
7. Porcelli, G. *Educazione linguistica e valutazione*. Режим доступу:

Форми і способи поточного та семестрового контролю

Контроль результатів навчання студента з дисципліни «Загальне мовознавство» здійснюється у формі *поточного, рубіжного, підсумкового модульного та підсумкового семестрового контролю* (заліку).

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом модуля оцінюється аудиторна та самостійна робота студента. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) і набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю з дисципліни, викладач занотовує і оголошує на кожному практичному занятті.

Рубіжний контроль успішності студентів здійснюється посередині навчального семестру у вигляді проміжної атестації здобувачів вищої освіти за результатами оцінювання аудиторної та самостійної роботи, а також з урахуванням відвідування лекційних та практичних занять.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання у межах годин, відведених на практичні заняття.

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що з дисципліни «Загальне мовознавство» здійснюється у формі заліку.

Затверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу протокол № 14 від «03» червня 2025р.

Перезатверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу протокол № 13 від «13» травня 2026р.

Завідувач кафедри

Наталія ФІЛОНЕНКО

(ім'я, прізвище)